Ne szégyelld az evangéliumot!

Alkalom: reformáció
Dátum: 2026.10.31.

Ige:
Róma 1,1-7 [1]Pál, Krisztus Jézus szolgája, elhívott apostol, akit Isten kiválasztott arra, hogy hirdesse evangéliumát, [2]amelyet prófétái által a szent iratokban előre megígért, [3]az ő Fiáról, aki test szerint Dávid utódaitól származott, [4]a szentség Lelke szerint pedig a halottak közül való feltámadásával Isten hatalmas Fiának bizonyult. Jézus Krisztus a mi Urunk, [5]általa kegyelmet és apostolságot kaptunk arra, hogy az ő nevéért hitre és engedelmességre hívjunk fel minden népet, [6]akik közé tartoztok ti is, Jézus Krisztus elhívottai. [7]Mindazoknak, akik Rómában vagytok, Isten szeretteinek, elhívott szentjeinek: Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
Róma 1,15-16 [15]Azért szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni nektek is, akik Rómában vagytok. [16]Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére, először a zsidóknak, majd pedig a görögöknek.

Kedves Testvéreim a Krisztus Jézusban! A Reformáció napja van ma. Jól tudjuk a dátumot, hiszem sokszor hallottuk már, hogy Luther Márton 1517. október 31-én szögezte ki 95 vitatételét a Wittembergi Vártemplom kapujára.

509 évvel ezelőtt nagyon sok minden más volt, mint ma, 2026-ban. Európában az emberek egy alapvetően egyházias környezetben és gondolkodásban éltek. A keresztyén vallás és gondolkodás teljesen átszőtte az élet minden területét. Vagyis semmi sem történt úgy, hogy annak ne lett volna valamilyen kapcsolata a Római Katolikus Egyházzal. És ez teljesen természetes is volt az emberek számára.

Az ünnepek egyházi ünnepek voltak. A munkavégzés jó részt az egyházi naptár szerint történt. Az emberek élete legalább abban mindenképpen kapcsolódott az egyházhoz, hogy mindenkit megkereszteltek, csak egyházi esküvő létezett, szinte minden vasárnap templomba mentek, fel sem merült, hogy ne fizetnék az egyházadót, mert ténylegesen be is hajtották azt adó módjára. És amikor meghaltak, akkor a pap temette őket el.

Mindezek mellett az emberek sokféle félelemben is éltek, melyekre az egyház adott feloldozást, megoldást. Ugyanakkor a félelmek egy részét pedig maga az egyház táplálta a középkorban élő emberek lelkében. Ilyen félelemek különösen a halottakkal és a halállal kapcsolatban voltak. Ezért is volt rendkívül fontos ünnep a november 1-i mindenszentek, valamint a november 2-i halottak napja ünnepe.

Az emberek féltek a haláltól, és még inkább féltek a kárhozattól. És elhitték azt, hogy megválthatják önmagukat és akár a régen elhunyt szeretteiket a kárhozattól. Gyakorlatilag kialakult egy olyan gyakorlat, hogy meghatározott összegért meg tudtak vásárolni egy igazolást, amit az egyház állított ki, hogy XY minden bűne meg van bocsátva, ezért nem jut kárhozatra, hanem üdvözülni fog halála után. Ezt nevezték <u>búcsúcédulának</u>.

Az 1450-es évektől a könyvnyomtatás feltalálását követően már tömegesen tudták gyártani ezeket a hivatalos okiratokat. A leghíresebb, leghírhedtebb búcsúbiztos Johann Tetzel/Tetzel János domonkos rendi szerzetes volt. Ő vagy más pap írta alá és pecsételte le ezeket a búcsúcédulákat.

X. Leó pápa Szent Péter-bazilika-építése apropóján búcsút hirdetett meg Európa szerte. Az emberek általában bele sem gondoltak abba, hogy a háttérben nagyon komoly gazdasági szempontok álltak. Örültek, hogy elhunyt szeretteik számára üdvözülést szerezhetnek, vásárolhatnak. A pénzért árusított búcsúcédulákból befolyt pénzből tudta az egyház folytatni, majd befejezni a római Szent Péter bazilika építését.

A búcsúcédulák árusítását pedig jól beszélő igehirdetők alapozták meg, akik nagyon szemléletesen tudták elrémíteni az embereket, amikor ecsetelték, milyen félelmetes hely a kárhozat

helye. Az előbb említett Johann Tetzel volt az egyik legjobb igehirdető, és ezért ő adta el a legtöbb búcsúcédulát az embereknek.

Szóval a 15-16. században a hit különböző kérdései teljesen általános beszédtémák voltak a legegyszerűbb embereknél is. Nem kellett teológiát végezni ahhoz, hogy Istennel kapcsolatban őszintén beszélgessenek és vitázzanak az emberek. Sőt, talán ez volt az egyik legáltalánosabb beszédtéma. Az egyszerű embereknél mindenképpen. Az örök élet és az üdvösség kérdése pedig különösen is fontossá vált Mindenszentek és Halottak napja táján.

Ezért volt annyira természetes Luther Márton Ágoston rendi szerzetes fellépése, aki az ünnepet megelőző napon tette közzé vitatételeit, melyeket a Szentírás tanulmányozása során ismert fel és fogalmazott meg 95 pontban.

Ezzel egyszerűen vitára hívta az embereket. Persze ez a vita elsősorban a teológiailag képzetteknek szólt, akiknek volt lehetőségük olvasni és ismerni a Bibliát. Ugyanis akkoriban még egyáltalán nem volt elterjedt, hogy az emberek egyáltalán olvasni tudtak. Sokan iskolázatlanok voltak. De nem is volt igazán mit olvasni, hiszen könyvek még jórészt csak kézzel írott kódexek voltak. A könyvnyomtatás azokban az években, évtizedekben kezdett elterjedni. És lassan így vált először a Biblia elterjedté.

Összegezve ezt a kis történelmi áttekintést a 15. század végén és a 16. szd elején az emberek életét átszőtte a vallás, ezért nem is lehet arról beszélni, hogy szégyellték volna az evangéliumot, az Isten Igéjét, kijelentését. Ez – ha torzítva is – de mindenképpen az életük része volt.

Ugyanakkor Luther Márton és követői a Szentírást komolyan tanulmányozva felismerték azt, hogy az egyház nagyon sok mindenben messze eltért az Isten akaratától és kijelentésétől. Ezért ők, a reformátorok az Igéből felismert igazságokat kezdték el tanítani, megismertetni az emberekkel.

Ehhez pedig egyre inkább bátorság kellett. Hiszen Luther Mártont a pápa kiátkozta. A vád eretnekség volt. Ez pedig azért döbbenetes, mert éppen Luther volt az, aki rámutatott a sokféle Bibliával ellentétes tanításra és egyházi gyakorlatra. Sajnos azonban a hatalommal bíró mondja meg, hogy mi az eretnekség, mi a tévtanítás és mi az igazság. Ezért ítélték el Luther Márton.

A reformációt, az egyház megújulását és megújítását azonban már nem lehetett megállítani. Sem Luther, sem pedig követői nem szégyellték az evangéliumot, az Isten Igéjét, hanem bátran szólták és hirdették azt.

Pál apostol ezt írta a római gyülekezetnek: **15Azért szívem szerint kész vagyok az evangéliumot hirdetni nektek is, akik Rómában vagytok. 16Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére, először a zsidóknak, majd pedig a görögöknek.**

Ez az egyszerű kijelentés pedig egyértelműen arra utal, hogy Pál olyan helyzetben van, amiben már nem nézik jó szemmel az evangélium hirdetését. Sőt, lehet, hogy már veszélyes beszélni az evangéliumról, a Krisztusról szóló örömhírről. Mert, aki Jézus Krisztusról úgy tanít, hogy ő a megígért Messiás, azt a zsidók állandóan fenyegették.

Ráadásul nemcsak a zsidóktól kellett félni a keresztyéneknek, hanem a rómaiaktól is. A Római Birodalomban ugyanis elterjesztettek egy hamis vádat a keresztyénekkel szemben, hogy ők Róma ellenségei, szamárfejet imádnak és gyermekeket áldoznak fel.

Ezek olyan rágalmak voltak, amiből semmi sem volt igaz, azonban mégis alkalmasak voltak ezek a rágalmak és pletykák arra, hogy az embereket szembefordítsák a keresztyénekkel. Így lesz számunkra érthető az, hogy az apostol ezzel bíztatja és bátorítja a Rómában élő keresztyéneket, hogy ők se féljenek és ne szégyelljék a Krisztusról szóló evangéliumot megvallani az emberek előtt.

Azért se szégyelljenek az evangéliumról beszélni, mert felelősek a másik emberért. Ne titkolják előle sem el, hogy az üdvösség a Jézus Krisztusban való hit által nyerhető el, szerezhető meg. Az evangélium minden hívőnek üdvösségére szolgál. Isten akarata szerint ez az üdvösség

először a zsidókhoz érkezett el, de utána eljutott a görögökhöz is. Vagyis eljutott mindenkihez, aki nem tagja a választott népnek, nem tartozik a zsidósághoz.

Ezt a páli kijelentést támasztja alá közvetlenül Jézus Krisztus határozott mondata, ahogy Márk evangélista jegyezte fel: Mk 8,38 *[38]Mert ha valaki szégyell engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzedék előtt, azt az Emberfia is szégyellni fogja, amikor eljön Atyja dicsőségében a szent angyalokkal.*

Jézus tudja azt, hogy őt a tanítványai is szégyellik, és ezzel hittel és Jézus követésével a zsinagógai közösségből is kizárták magukat. Amikor Jézust elfogták Nagycsütörtök éjjelén, és a Nagytanács előtt perbefogták, akkor a tanítványok alig mertek a közelébe menni Mesterüknek. Péter ekkor tagadja le háromszor is, hogy valaha is találkozott volna Jézussal és ismerné őt. De ott van Nikodémus is, aki sokáig csak távolról figyelte Jézus tevékenységét és tanítását. És csak éjszaka mert elmenni hozzá beszélgetni. Sokan szégyellték azt, hogy hisznek Benne és Megváltójuknak vallják Krisztust.

Jézus nem szépíti a dolgot: ha valakinek ez szégyellni való dolog, hogy követi Őt, az ne várjon kiállást Jézustól sem. Ő is szégyellni fogja azt, amikor az Atya előtt áll majd. Ezeket az embereket parázna és bűnös nemzedéknek nevezi, ami azt jelenti, hogy bűnben élnek, és bűneikből nem is akarnak megtérni, bűneiket nem hajlandók Isten előtt megbánni és elhagyni. Ő előttük szégyellni Krisztust, a tökéletest, a bűntelent, az nagyon méltatlan, az nagyon bántó.

A bűnösök előtt nem lenne szabad az igazságot szégyellni. Sokkal inkább a bűnt kellene szégyellni az igaz előtt. Az Úristen jó rendje az, amit az 1Móz 4,7-ben olvasunk: *Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz.* Milyen jó lenne, ha a jó dolgokat, az igazságot, az evangéliumi hitet nem szégyellnénk mi magunk sem. Ezek jó dolgok, és ha ezeket tesszük, akkor emelt fővel járhatunk.

Testvérek! Most mi is nagyon hasonló helyzetben élünk, mint ahogy az első keresztyének éltek a Római Birodalom területén. A bűnösök között szégyenkeztek az igaz miatt.

Sajnos ma is teljesen igaz, hogy *parázna és bűnös nemzedék* ez, amiben élünk. A testiséget, a szexualitást soha nem tették még ennyire elérhetővé, láthatóvá mindenki számára, mint az utóbbi néhány évtizedben. Minden filmben jelen van. A legtöbb filmes rendező azt hiszi, hogy szexualitás bemutatása nélkül már nem lehet jó filmet készíteni.

Ez a világ teljesen kifordult a normalitásból. Az emberek büszkék arra, amit szégyellni kellene. Büszkeség menetet és felvonulást tartanak, és nem szégyenkeznek bűneik miatt, és nem szégyenkeznek amiatt, amiről Isten Igéje azt mondja „utálatosság", ezért ne tedd. (3Móz 18,22; 20,13; 5Móz 22,5)

Éppen ezért volt üdítő azt olvasni, hogy van egy keresztyén filmstúdió az USÁ-ban (Angel Studios), amely saját működési szabályzatába foglalta azt, hogy filmjeiben nem ábrázol meztelenséget, sem szexuális jelenetek nem lesznek. És Isten nevét szentségtelen módon nem fogják a filmjeikben kimondani. Egyszerűen fogalmazva nem fognak Isten nevével káromkodni.

Ez a deklaráció, ez a nyilatkozat ugyanaz, mint amiről Pál apostol beszélt 2000 évvel ezelőtt a Rómaiakhoz írt levelében: **[16]Mert nem szégyellem az evangéliumot, hiszen Isten hatalma az minden hívőnek üdvösségére, először a zsidóknak, majd pedig a görögöknek.** Ez 2026-ban egy nagyon komoly hitvallás Krisztus mellett.

Testvéreim a Krisztusban! Szükséges az Egyháznak, a keresztyén emberek közösségének megújulnia. Szükséges visszatérni a tökéletes bibliai alapokhoz, az Isten beszédéhez, kijelentéséhez. Elkerülhetetlen az, hogy visszatérjen Református Egyházunk és benne a mi gyülekezetünk is Krisztus beszédéhez, az evangéliumhoz.

Ehhez először is az kell, hogy <u>mi is azt tudjuk mondani, hogy én sem szégyellem az evangéliumot</u>. Nem szégyellem azt, hogy Jézus Krisztusban hiszek. Nem szégyellem azt, hogy Jézus az én Megváltóm, Aki bűneimért tökéletesen eleget tett.

És már itt is vagyunk a Heidelbergi Káté első kérdés-feleleténél. Mindannyian megtanultuk, amikor konfirmáltunk. Ó bárcsak végre komolyan vennénk ezt a hitvallást, amit Isten Igéje alapján fogalmaztak meg!

1. Mi életedben és halálodban egyetlen vigasztalásod?

Az, hogy testestől-lelkestől – akár élek, akár halok – nem az önmagamé, hanem az én hűséges Uramnak és Megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok. Ő drága vérével minden bűnömért maradéktalanul megfizetett, és az ördög hatalmából megszabadított. Úgy megőriz, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál se hullhat le fejemről, sőt mindennek üdvösségemre kell szolgálnia. Ezért Szentlelkével bizonyosságot ad örök életemről, és szív szerint hajlandóvá és késszé tesz arra, hogy szüntelenül neki éljek.

Már nagyon régen érezzük, tudjuk és mondjuk, hogy meg kell az Egyháznak újulnia. De ezt, amikor kimondjuk, akkor az olyan távol van az én, meg a te személyes életedtől. Mert ez így azt jelenti, hogy ő, az Egyház újuljon meg valahogyan, de én ebben a megújulásban nem veszek részt.

De az Egyház az te, meg én vagyunk! Az Egyház belőlünk, hívő emberekből áll. Ezért, amikor azt mondjuk, hogy az Egyház újuljon meg, akkor tulajdonképpen neked és nekem kell megújulnunk. Neked és nekem kell visszatérnünk a bibliai alapokhoz, Isten Igéjéhez. Tőlünk, hív emberektől függetlenül nem létezik Egyház, ezért tőlünk függetlenül nem is tud megújulni.

Ezért meggyőződésem az, hogy nem az Egyház megújulásáról kell beszélnünk, hanem személyesen kell visszatérni nekem is, de neked is a Mindenható Atya Istenhez és az Ő Fiához, a Megváltó Jézus Krisztushoz. Visszatérni az alaphoz, életünk és örök életünk alapjához. És akkor meg fog történni az Egyház megújulása is.

A megújulás pedig azzal is kezdődik, hogy semmilyen körülmény között nem szégyellem az evangéliumot, ami engem az örök életre segít el. Az evangélium Isten hatalma, mely által a hívő ember üdvösséget nyer.

A képlet rendkívül egyszerű: az én és a te személyes megújulásod reformálja meg, formálja vissza az Egyházat azzá, amivé Isten akarata szerint kellene, hogy legyen. Nincs értelme mutogatni a nagy és fontos emberekre, hogy ilyenek miatt tart ott az Egyház, ahol tart és vesztette el a hitelességét. Mert az Egyházat nemcsak nagy és fontos emberek alkotják, hanem benne vagy te is, és benne vagyok én is. A mi hitünkön és a mi hitelességünkön is múlik az Egyház mai reformációja, megújulása. Ezért Pál apostol szavaival zárom igehirdetésemet:

[8]Ne szégyelld hát a mi Urunkról szóló bizonyságtételt, se engem, az ő foglyát, hanem szenvedj velem együtt az evangéliumért, Isten ereje által. (2Tim 1,8) Ámen.

Loment Péter